

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Identifikace dětí a žáků se sociálním znevýhodněním – práce s posuzovacím schématem

Mgr. Lucie Korbel Macků

11.12.2024, Tachov

Podpora
rovných příležitostí

Národní pedagogický institut
České republiky

Zbyněk Němec

**Identifikace dětí a žáků se
sociálním znevýhodněním
v mateřské, základní
a střední škole**

Které žáky můžeme považovat za sociálně znevýhodněné?

Za žáka se sociálním znevýhodněním považujeme žáka, v jehož vzdělávání lze identifikovat výrazné bariéry vznikající v důsledku sociálně podmíněných (tj. nezdravotních) příčin.

Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších novelizací, §16):

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami + právo na podpůrná opatření odpovídající „*kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta*“;

Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších novelizací): „**žák s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek**“.

Jak je možné sociální znevýhodnění žáka v praxi určit?

Dosavadní postupy:

- a) v rámci mezinárodního testování, při plošných šetřeních České školní inspekce;
- b) v rámci diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb realizované ve školských poradenských zařízeních.

Počet žáků:

ČvT a UPOL (2015): Odhad cca 140 tisíc žáků, z toho asi 35 tisíc na druhém nebo třetím stupni PO

Statistická ročenka školství (2020): diagnostikováno 17.237 žáků, z toho navíc řada s kombinací diagnóz

Identifikace žáků se SZn přímo ve škole

Výhody:

- 1) Je možné postihnout **různé oblasti sociálního znevýhodnění**.
- 2) Pracovníci školy mají možnost reflektovat své **dlouhodobé zkušenosti s žákem**.
- 3) Identifikace má potenciál zachytit **všechny znevýhodněné žáky** (i ty, kteří by na vyšetření do ŠPZ nepřišli).
- 4) **Zvyšuje se citlivost učitelů** vůči sociálnímu znevýhodnění a jeho dopadům do vzdělávání žáků.

Materiály pro identifikaci ve školách

Zbyněk Němec - Identifikace dětí a žáků se sociálním znevýhodněním v MŠ, ZŠ a SŠ

<https://zapojmevsechny.cz/clanek/894-identifikace-deti-a-zaku-se-socialnim-znevychodnenim-v-ms-zs-a-ss>

MŠ:

Posuzovací schéma pro identifikaci dítěte se sociálním znevýhodněním v mateřské škole

Kalkulačka – tabulka pro záznam údajů o sociálním znevýhodnění dítěte, varianta pro MŠ

Formulář Výsledek identifikace sociálního znevýhodnění dítěte – zpráva pro ŠPZ (varianta MŠ)

ZŠ:

Posuzovací schéma pro identifikaci žáků se sociálním znevýhodněním v základní škole

Kalkulačka – tabulka pro záznam údajů o sociálním znevýhodnění žáka, varianta pro ZŠ

Formulář Výsledek identifikace sociálního znevýhodnění žáka – zpráva pro ŠPZ (varianta ZŠ/SŠ)

SŠ:

Posuzovací schéma pro identifikaci žáků se sociálním znevýhodněním ve střední škole

Kalkulačka – tabulka pro záznam údajů o sociálním znevýhodnění žáka, varianta pro SŠ

Formulář Výsledek identifikace sociálního znevýhodnění žáka – zpráva pro ŠPZ (varianta ZŠ/SŠ)

Základní principy identifikace

- 1) V procesu identifikace **nehodnotíme kvalitu sociálního zázemí**, ze kterého žák do školy přichází, ale soustředíme se na **hodnocení překážek ve vzdělávání**, které jsou odlišnostmi v sociálním zázemí podmíněny a které je možné ve školním prostředí sledovat.
- 2) Identifikaci žáků se sociálním znevýhodněním realizujeme vždy primárně s **cílem nastavit žákům potřebný systém podpory**.

Postup pro práci se schématem

Před zahájením: Pověřený pracovník se seznámí s metodikou (prostřednictvím webináře, studiem příručky)

Postup ve škole:

1. Pověřený pracovník **seznámí učitele s jednotlivými charakteristikami** (7 sledovanými oblastmi/faktory), které utvářejí sociální znevýhodnění žáků.
2. Pověřený pracovník **společně s učitelem projdou seznam žáků v dané třídě a společně identifikují žáky**, u kterých by mohly být sledované charakteristiky významné.
3. Pro jednotlivé žáky identifikované v předchozím kroku pak pověřený pracovník na základě výpovědí učitele **vyplní posuzovací schéma**. U každé posuzované oblasti/faktoru zaznamená na uvedené škále míru závažnosti negativních dopadů do vzdělávání žáka, podle součtu v jednotlivých oblastech určí celkové skóre – **index sociálního znevýhodnění žáka**.

Vhodné období: od druhé polovina října dále

Posuzovací schéma

Jméno a příjmení žáka:	Ročník, třída:
Posuzovací schéma	Míra negativních dopadů 0 – žádné dopady, 1 – mírné dopady, 2 – významné dopady, 4 – zásadní dopady
Sledované oblasti/faktory - hodnoceno z pohledu pedagoga	
A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí žák není připravený do školy, nemá vypracované úkoly, v době absencí nemá doplněné učivo ad. Absence podpory může být způsobena různými objektivními důvody (nevhodné prostředí, nedostatečné vzdělání nebo nedostatek času pečujících osob...)	
B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk žák má menší slovní zásobu, nerozumí dobře školnímu výkladu a/nebo zadání úkolů, úroveň vyjadřování není přiměřená věku. Může jít o žáka s OMI, z rodiny používající etnolekt nebo z rodiny s nižší úrovní jazykových kompetencí v důsledku sociálních příčin.	
C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z ne-zdravotních důvodů chování náročné na podporu vzniká u žáka v důsledku odlišných standardů a norem očekávaných v domácím prostředí, negativní vliv může mít také vyšší výskyt sociálně negativních jevů v místě bydliště žáka.	
D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání v důsledku specifík v domácím zázemí (včetně chybějících pracovních a studijních vzorů) žák nemá zájem o vzdělávání, jeho školní docházka je ohrožena vyšší mírou absencí (které nejsou způsobovány jinými objektivními příčinami).	
E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb žák není schopen se adekvátně se soustředit na školní vzdělávání, protože nemá stabilní domácí zázemí a dostatečnou psychickou podporu pečujících osob nebo v důsledku prožitých traumát.	
F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických nebo materiálních potřeb žák nemá v dostatečné míře saturované základní fyzické potřeby (strava, přiměřené oblečení, hygiena) a/nebo nemá zaplacené výdaje spojené se vzděláváním (družina, pomůcky, školní akce, obědy ad.).	
G. Zákonný zástupce žáka nespolupracuje se školou rodič nebo jiný zákonný zástupce žáka dlouhodobě nereaguje na opakované pokusy o navázání komunikace ze strany pedagogů (asistentů, poradenských pracovníků školy), a to v míře, která negativně zasahuje do vzdělávání žáka.	
Celkové skóre – index sociálního znevýhodnění součet hodnocení výše uvedených položek	

Hodnocení – index znevýhodnění

Hodnocení sledovaných oblastí/faktorů: 0: žádné dopady; 1: mírné dopady; 2: významné dopady; 4: zásadní dopady

0. žák bez sociálního znevýhodnění

index < 4; celkové skóre (index) je menší než čtyři, dílčí hodnocení jsou pouze na stupních 0 nebo 1

I. žák ohrožený sociálním znevýhodněním

index 2–5; celkové skóre (index) je v rozsahu dvě až pět, dílčí hodnocení stupněm 2 se objevuje u max. jednoho faktoru, dílčí hodnocení stupněm 4 se neobjevuje vůbec

II. žák se sociálním znevýhodněním a významnou potřebou podpory

index > 5; celkové skóre (index) je větší než pět, dílčí hodnocení stupněm 4 se neobjevuje vůbec (výjimečně jsou zde zařazeni i žáci s indexem 4 nebo 5, pokud alespoň ve dvou faktorech dosahují stupně 2)

III. žák se sociálním znevýhodněním a zásadní potřebou podpory

index > 5; celkové skóre (index) je větší než pět, dílčí hodnocení stupněm 4 se objevuje min. jednou (výjimečně jsou zde zařazeni i žáci s indexem 4 nebo 5, pokud v jednom faktoru dosahují stupně 4)

1. Nedostatečná podpora vzdělávání v domácím prostředí

*„A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí: absence adekvátní domácí přípravy může být způsobena nedostatkem podpory ze strany zákonných zástupců (rodiče nemají zájem / čas / potřebné znalosti a kompetence) nebo nevhodným domácím prostředím (žák nemá samostatný pokoj nebo jiné klidné místo na přípravu). V důsledku uvedených faktorů žák **nemá vypracované domácí úkoly, zapomíná pomůcky, zaostává v době absencí**. U žáků na počátku školní docházky se do této oblasti řadí i jejich nedostatečná připravenost na vstup do základního vzdělávání.“*

MŠ: místo podpory školní přípravy se hodnotí **celková podpora rozvoje dítěte v rodině**/deficity jsou viditelné zejména po delších absencích/ zohlednit lze i nedostatečnou připravenosti dítěte na vstup do MŠ

SŠ: hodnocení **shodné se ZŠ**, akcentovat lze nedostatečnou připravenost na vstup do SŠ

2. Nedostatečná znalost vyučovacího jazyka

*„B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk: nedostatečné jazykové kompetence u žáků vznikají v důsledku používání **odlišného jazykového kódu v rodině** – může jít o zcela jiný jazyk (**odlišný mateřský jazyk**), ale i o češtinu v podobě etnolektu (**romský etnolekt češtiny**) nebo sociolektu (**chudší nebo odlišná slovní zásoba nižších sociálních vrstev obyvatel**). V důsledku uvedených faktorů žák nerozumí mluvenému i psanému výkladu učiva, chybuje v pochopení výkladu a neumí se sám vyjadřovat přiměřeně svému věku.“*

MŠ: hodnotí se **neporozumění komunikaci**, deficity nepřiměřené věku/ při chybějící diagnostice případných zdravotních postižení považujeme bariéry za vliv sociálního znevýhodnění

SŠ: zohlednit lze také **deficity v odborném jazyce** studovaného oboru

3. Projevy náročného chování

C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z ne-zdravotních důvodů: chování náročné na podporu může u žáka vznikat v důsledku rozporu/nesouladu mezi minoritní kulturou domácího prostředí a majoritní kulturou školy (např. v oblasti návyků, které škola samozřejmě očekává, v rodinném prostředí ale chybí); na obtíže v chování žáka ale může mít i vliv vyšší výskyt **sociálně nežádoucích jevů v prostředí**, ve kterém žák žije (např. častější užití vulgarismů, vyšší míra užívání návykových látek, dysfunkční rodinné vztahy apod.). V důsledku uvedených faktorů žák opakovaně porušuje normy chování očekávané ve školním prostředí.

MŠ: vynechána zmínka o vlivu návykových látek/ při chybějící diagnostice zdravotního postižení hodnotíme náročné chování jako projev sociálního znevýhodnění

SŠ: **větší vliv užívání návykových látek/** mezi příčinami může být i vliv vrstevnické skupiny nebo subkultur

4. Malá motivace k učení, vysoká absence

„D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání: nízká úroveň motivace ke školnímu vzdělávání je způsobena nedostatkem pracovních a studijních vzorů v okolí žáků, zároveň může být negativně ovlivněna i menším akcentem na význam školního vzdělávání ze strany zákonných zástupců žáků. V důsledku uvedených faktorů žák nemá zájem o aktivní účast ve výuce, viditelnou překážkou ve vzdělávání jsou pak zvýšené absence na školním vyučování (aniž by tyto absence vznikaly ze zdravotních důvodů). Absence (z celkového času výuky): do 10 % stupeň 1; 10 až 25 % stupeň 2; vyšší než 25 % stupeň 4. “

MŠ: více záleží na pozorování a celkové informovanosti učitele (nevyžadují se omluvenky)/ hodnotí se motivace rodiče, nikoli dítěte/ určujícím faktorem může být i obtížná doprava do MŠ nebo složitá rodinná situace

SŠ: hodnotí se i absence, které si žák omluví sám/ zohledňují se i **chybějící pracovní návyky žáka**/ jedna z nejdůležitějších oblastí (hrozí přerušení nebo ukončení studia)

5. Problém se soustředěním na výuku – nedostatečné naplnění psychických potřeb

„E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb: nedostatečné naplnění psychických potřeb může být u žáka způsobeno nestabilním nebo jinak ohroženým/ohrožujícím domácím prostředím (dysfunkční rodinné vztahy, zanedbávání dítěte, opakované stěhování, výskyt domácího násilí nebo jiných patologií), psychika žáka může být také poznamenána prožitými traumaty (např. u dětí umístěných v ústavní výchově nebo v péči OSPOD; u dětí po rozvodu rodičů nebo po úmrtí v rodině). V důsledku uvedených faktorů se žák nemůže dostatečným způsobem koncentrovat na výuku.“

MŠ: sleduje se **nepozornost a neaktivita při školních aktivitách** a při hře/ hodnocení více založené na pozorování učitele (dítě se přímo nesvěří s traumatickým prožitkem)

SŠ: lze zohlednit i nesoustředění způsobené **nevhodným životním stylem**

6. Bariéry ve vzdělávání – nedostatečné naplnění fyzických a materiálních potřeb

*„F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických a materiálních potřeb: nedostatečné naplnění základních fyzických potřeb vzniká zpravidla následkem **špatné socioekonomické situace rodiny**, mezi důsledky mohou být nedostatečná koncentrace žáka na výuku (např. z důvodu **hladu**), sociální stigmatizace v kolektivu (např. **kvůli nevhodnému oblečení**), případně **zvýšené absence** (vyšší nemocnost jako důsledek sub-standardního bydlení). Do této oblasti patří také nedostatečné materiální zabezpečení žáka – průběh vzdělávání je ohrožen skutečností, že **zákonní zástupci neplatí poplatky za učebnice/školní obědy/školní akce a výlety apod.**“*

MŠ: vynecháno téma stigmatizace, nevhodné oblečení ale může být překážkou při zapojení do aktivit MŠ/ u obědů se posuzuje skutečnost, že **rodiče „mají problémy s placením“** (v MŠ často obědy platit musí)

SŠ: zohledňují se i problémy s **placením jízdného do školy a na praxe + problémy spojené s hrazením pomůcek spojených se studiem oboru**

7. Nedostatečná spolupráce rodičů se školou

*„G. **Zákonný zástupce žáka nespolupracuje se školou:** nedostatečná spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci žáka vzniká v důsledku **nedostatečné aktivity** (event. vyhýbání se kontaktu) na straně zákonných zástupců žáka (nechodí na schůzky, nereagují na pokusy o telefonický kontakt apod.). V důsledku tohoto faktoru může docházet k rozporům mezi výchovou žáka ve škole a v rodině, nemohou být zcela efektivně řešeny ani běžné požadavky na zákonné zástupce v oblasti vzdělávání (hrazení školních pomůcek apod.), ani případné problémy v chování žáka. Počet výzev/pokusů o kontakt, na které zákonný zástupce nereagoval: **do 5 výzev stupeň 1; 5 až 10 výzev stupeň 2; více než 10 výzev stupeň 4.**“*

MŠ: rodiče musí být v kontaktu s MŠ, **zohledňuje se snaha vyhnout se kontaktu + případná nespolupráce rodičů při výchově dítěte/** zohlednit lze i případné projevy nepřátelství ze strany rodiče

SŠ: u žáků v posledních ročnících není tato oblast už tolik významná (v případě plnoletosti se rozhodují sami)

Posuzovací schéma – souhrnná tabulka

Identifikace žáků_se_SZ_Kalkulačka_ZŠ_Malá_2024_2025 - Excel

Soubor Domů Vložení Rozložení stránky Vzorce Data Revize Zobrazení Easy Document Creator Řekněte mi, co chcete udělat... Sdílet

Vložit Schránka Písmo Zarovnání Číslo Styly Buňky Úpravy

G12 0

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Příjmení	Křestní jméno	A	B	C	D	E	F	G	Součet	Kategorie žáka	žák
1	První	Michal	1	2	2	1	0	0	2	8	II. žák se sociálním znevýhodněním a významnou potřebou podpory	
2	Druhá	Kateřina	2	0	0	2	0	1	0	5	II. žák se sociálním znevýhodněním a významnou potřebou podpory	
3	Pátá	Jama	1	0	0	0	0	2	1	4	I. žák ohrožený sociálním znevýhodněním	
4	Osmý	Oleg	1	4	0	0	0	2	0	7	III. žák se sociálním znevýhodněním a zásadní potřebou podpory	
5			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
6			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
7			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
8			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
9			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
10			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
11			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
12			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
13			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
14			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
15			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
16			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
17			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
18			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
19			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
20			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
21			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
22			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
23			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
24			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
25			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
26			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	
27			0	0	0	0	0	0	0	0	0. žák bez sociálního znevýhodnění	

Souhrn škol 0A 0B 0C 1A 1B 1C 2A 2B 2C 3A 3B 3C 4A 4B 4C 5A 5B 5C 6A 6B 6C 7A 7B 7C 8A 8B 8C ...

Posuzovací schéma – souhrnná tabulka

Identifikace_žáků_se_SZ_Kalkulačka_ZŠ_Malá_2024_2025 - Excel

Soubor Domů Vložení Rozložení stránky Vzorce Data Revize Zobrazení Easy Document Creator Řekněte mi, co chcete udělat... Sdílet

Vložit Písmo Zarovnání Číslo Styly Buňky Úpravy

N4 ano

	A	B	L	M	N
	Příjmení	Křestní jméno	žák s odlišným mateřským jazykem	žák se specifickou poruchou učení	žák se specifickou poruchou chování
1	První	Michal	ne	ne	ano
2	Druhá	Kateřina	ne	ano	ne
3	Pátá	Jama	ne	ne	ano
4	Osmy	Oleg	ne	ne	ne
5			ne	ne	ne
6			ne	ne	ne
7			ne	ne	ne
8			ne	ne	ne
9			ne	ne	ne
10			ne	ne	ne
11			ne	ne	ne
12			ne	ne	ne
13			ne	ne	ne
14			ne	ne	ne
15			ne	ne	ne
16			ne	ne	ne
17			ne	ne	ne
18			ne	ne	ne
19			ne	ne	ne
20			ne	ne	ne
21			ne	ne	ne
22			ne	ne	ne
23			ne	ne	ne
24			ne	ne	ne
25			ne	ne	ne
26			ne	ne	ne
27			ne	ne	ne

Souhrn škol 0A 0B 0C 1A 1B 1C 2A 2B 2C 3A 3B 3C 4A 4B 4C 5A 5B 5C 6A 6B 6C 7A 7B 7C 8A 8B 8C ...

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2	Název školy			Počet I.	1				
3	RED_IZO			Počet II.	2				
4	IZO			Počet III.	1				
5	IČO			Počet II. a III.	3				
6	Adresa			z toho - odlišný mateřský jazyk	0				
7	Celkový počet žáků			z toho - specifická porucha učení	1				
8				z toho - specifická porucha chování	1				
9				z toho - vada řeči	1				
10				z toho - mentální postižení	1				
11				z toho - jiné zdravotní postižení/znevýhodnění	1				

Report údajů pro školské poradenské zařízení

Výsledek identifikace sociálního znevýhodnění žáka – zpráva pro ŠPZ

Vzor s vyplněnými údaji (varianta pro ZŠ):

Jméno a příjmení žáka:		Michal První					
Hodnocené oblasti							
A	B	C	D	E	F	G	Celkem
2	1	1	0	0	2	2	8
Výsledná kategorie:		II – žák se sociálním znevýhodněním a významnou potřebou podpory					

Vysvětlivky – dílčí hodnocené oblasti

A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí

B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk

C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z ne-zdravotních důvodů

D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání

E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb

F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických nebo materiálních potřeb

G. Zákonný zástupce žáka nespolupracuje se školou

Bodové hodnocení oblastí

0: žádné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka není žádný nebo je jen zanedbatelný;

1: mírné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je méně závažný, vyskytuje se pouze občas (ne trvale) a dá se zvládnout běžnými formami podpory žáka (intervence učitele nebo asistenta v rámci vyučování);

2: významné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je významnějšího rozsahu, vyskytuje se s větší frekvencí nebo trvale a zpravidla už vyžaduje zapojení alespoň některých nadstandardních forem podpory (dílčí intervence mimo výuku, vyšší míra zapojení pedagogických/ poradenských pracovníků);

4: zásadní dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je zcela zásadní a v podstatě znemožňuje výuku žáka, vyskytuje se trvale a vyžaduje zapojení řady různých nadstandardních forem podpory žáka (komplexní intervence mimo výuku, vysoká míra zapojení dalších pedagogických/ poradenských pracovníků).

Zdroje:

KOLEKTIV AUTORŮ (2015). *Očekávané rozložení četnosti SVP podle stupňů podpůrných opatření*. Výstup projektu „Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR“. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné z: <http://www.inkluzie.upol.cz/portal/vystupy/> MŠMT (online, cit. 2021-05-23) tab. „C1.31.1 Základní vzdělávání – žáci se SVP, nadaní a žáci s přiznaným PO s kódem NFN, z toho dívky – podle území“ In: *Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele školního roku 2020/2021*. Praha: MŠMT ČR. Dostupné z:

<https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>

NĚMEC, Zbyněk. *Identifikace žáků se sociálním znevýhodněním v základní škole*. Praha: Národní pedagogický institut ČR, 2023. ISBN 978-80-7578-129-1.

PAQ Research, think-tank IDEA (2020) *Nerovnosti ve vzdělávání jako zdroj neefektivity*. Souhrnná analýza pro Nadaci České spořitelny.

Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/nerovnosti-vzdelani-neefektivita>

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších novelizací.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších novelizací.

Děkuji za pozornost!

lucie.macku@npi.cz